

Obsah	str.
1. Úvod do ekonomiky	1
1.1 Základní ekonomické kategorie	1
1.1.1 Ekonomie nebo ekonomika	1
1.1.2 Je ekonomika vědní disciplínou ?	2
1.1.3 Předmět ekonomiky	2
1.1.4 Úskalí ekonomiky	3
1.1.5 Normativní a pozitivní ekonomika	4
1.1.6 Mikroekonomika a makroekonomika	4
1.2 Základní ekonomické problémy	4
1.2.1 Ekonomická vzácnost	4
1.2.2 Výrobní faktory	5
1.2.3 Rozhodnutí na základě omezených zdrojů	6
1.2.3.1 Hranice výrobních možností	6
1.2.3.2 Produkční funkce	7
1.2.3.3 Efektivní využití zdrojů	7
1.2.4 Opportunity cost	8
1.2.5 Mezní hodnoty	8
1.2.6 Veličiny toku a stavu	8
1.2.7 Vybrané další ekonomické pojmy	9
1.2.7.1 Příjmy a výnosy	9
1.2.7.2 Výdaje a náklady	9
1.2.7.3 Aktiva a pasiva	9
1.2.8 Externality	9
1.2.9 Dělbá práce	10
1.2.10 Peníze	10
1.3 Ekonomický systém	11
1.3.1 Ekonomické subjekty	11
1.3.2 Formy vlastnictví	12
1.3.3 Fungování ekonomiky	13
1.3.3.1 Tržní hospodářství a centrálně příkazové hospodářství	13
1.3.3.2 Typy hospodářské politiky státu v tržní ekonomice	14
1.3.4 Ekonomická rovnováha	15
1.4 Trh	16
1.4.1 Definice trhu a typy trhů	16
1.4.2 Poptávka a nabídka	16
1.4.2.1 Substituty a komplementy	17
1.4.2.2 Poptávka	17
1.4.2.3 Nabídka	19
1.4.3 Tržní rovnováha	20
1.4.4 Pružnost na dílčích trzích	21
2. Makroekonomika	23
2.1 Předmět makroekonomiky	23
2.1.1 Makroekonomika a mikroekonomika	23
2.1.2 Historické kořeny makroekonomiky	24
2.1.3 Dílčí a agregátní veličiny	25
2.1.4 Hlavní makroekonomické problémy	27

2.2	Trh zboží a služeb. Měření souhrnné produkce	29
2.2.1	Co je hrubý národní produkt	29
2.2.2	Systém národních účtů	29
2.2.3	Další ukazatelé souhrnné produkce	31
2.2.4	Struktura tvorby produkce podle sektorů	33
2.2.4.1	Primární sektor	34
2.2.4.2	Sekundární sektor	34
2.2.4.3	Terciární sektor	34
2.2.5	Kritika hrubého národního produktu	35
2.3	Užití souhrnné produkce	36
2.3.1	Vyrobený a užitý hrubý národní produkt	36
2.3.1.1	Rozdíl ve velikosti vyrobeného a užitého HNP	37
2.3.1.2	Porovnání nákladové a výdajové struktury HNP	37
2.3.2	Metoda národních účtů	38
2.3.3	Spotřeba	40
2.3.3.1	Faktory určující spotřebu	40
2.3.3.2	Úspory	41
2.3.3.3	Mezní hodnoty spotřeby a úspor	42
2.3.3.4	Poměr investic a spotřeby	42
2.3.4	Investice	43
2.3.5	Makroekonomická rovnováha	44
2.3.5.1	Agregátní nabídka a agregátní poptávka	44
2.3.5.2	Investice a úspory	44
2.3.6	Multiplikátor	45
2.3.6.1	Grafické zobrazení multiplikátoru	46
2.3.6.2	Matematické odvození multiplikátoru	47
2.3.6.3	Paradox úspor	47
2.4	Trh práce. Pracovní síly	48
2.4.1	Úloha člověka v ekonomice	48
2.4.1.1	Demografické charakteristiky člověka	48
2.4.1.2	Člověk jako pracovní síla	49
2.4.1.3	Ekonomické charakteristiky pracovních sil	50
2.4.2	Nezaměstnanost	51
2.4.2.1	Typy nezaměstnanosti	52
2.4.2.2	Přirozená míra nezaměstnanosti	53
2.4.3	Fungování trhu práce	54
2.4.3.1	Nabídka na trhu práce	54
2.4.3.2	Poptávka na trhu práce	55
2.4.3.3	Rovnováha na trhu práce	55
2.5	Trh peněz a banky	56
2.5.1	Podstata a funkce peněz	56
2.5.1.1	Formy peněz	57
2.5.1.2	Funkce peněz	57
2.5.2	Trh peněz	58
2.5.2.1	Nabídka peněz	58
2.5.2.2	Nástroje peněžní politiky centrální banky	58
2.5.2.3	Multiplikační účinek změny nabídky peněz	59
2.5.3	Různé teoretické přístupy k úloze peněz v ekonomice	60
2.5.3.1	Keynesův přístup k penězům	60

2.5.3.2	Monetarismus	61
2.5.3.3	Portfolio teorie	62
2.5.4	Úvěr a úrok	63
2.5.5	Bankovní soustava	64
2.5.5.1	Ústřední banka v tržní ekonomice	65
2.5.5.2	Obchodní banky	65
2.5.5.3	Další instituce na finančních trzích	66
2.6	Inflace	67
2.6.1	Pojetí inflace a její měření	67
2.6.2	Druhy inflace	68
2.6.3	Příčiny a důsledky inflace	69
2.6.4	Inflace a nezaměstnanost	71
2.6.4.1	Phillipsova křivka	71
2.6.4.2	Protiinflační politika	72
2.7	Trh kapitálu	73
2.7.1	Fyzický kapitál	73
2.7.2	Cenné papíry	73
2.7.3	Nehmotný kapitál	74
2.7.4	Kapitál a investice	74
2.7.5	Výnos z kapitálu	75
2.7.5.1	Výnos z fyzického kapitálu	76
2.7.5.2	Výnosy z cenných papírů	77
2.7.5.3	Akciové společnosti	77
2.7.6	Burzy	78
3.	Hospodářská politika státu	79
3.1	Podstata a cíle hospodářské politiky státu	79
3.1.1	Magický čtyřúhelník	79
3.1.2	Hrubý národní produkt jako globální ukazatel	80
3.2	Hospodářský cyklus	80
3.2.1	Cyklický vývoj hospodářství	81
3.2.2	Průběh a typy cyklických výkyvů	82
3.2.3	Příčiny cyklického vývoje ekonomiky	83
3.2.4	Boznává cyklus v současnosti nějakých změn ?	85
3.3	Hospodářský růst	86
3.3.1	Co rozumíme hospodářským růstem	86
3.3.2	Teorie růstu	87
3.3.2.1	Harrod-Domarův model růstu	87
3.3.2.2	Samuelsonův model růstu	88
3.4	Fiskální a monetární politika	90
3.4.1	Fiskální politika	90
3.4.1.1	Vládní výdaje	90
3.4.1.2	Transfery	91
3.4.1.3	Daně	91
3.4.1.4	Vestavěné stabilizátory	93
3.4.2	Monetární politika	93
3.4.3	Kombinace fiskální a monetární politiky	95

4.	Mikroekonomika	96
4.1	Úvod	96
4.1.1	Vývoj mikroekonomiky	96
4.1.2	Členění mikroekonomiky	97
4.2	Teorie utility a chování spotřebitele	98
4.2.1	Funkce utility	100
4.2.2	Indiferenční křivky	101
4.2.3	Mezní míra substituce	102
4.2.4	Maximalizace utility	103
4.2.5	Poptávkové křivky	107
4.2.6	Substituční a důchodové efekty	110
4.3	Teorie nákladů	114
4.3.1	Nákladové funkce a nákladové zákony	114
4.3.2	Lineární náklady	115
4.3.3	Progresivní náklady	117
4.3.4	Degresivní náklady	119
4.3.5	Degresivně-progresivní náklady	121
4.4	Teorie výnosů	123
4.4.1	Lineární výnosy	123
4.4.2	Nelineární výnosy	123
4.5	Teorie zisku	125
4.5.1	Porovnání nákladů a výnosů, vznik zisku	125
4.5.2	Zisk při lineárních nákladech a lineárních výnosech	125
4.5.3	Zisk při nelineárních nákladech a lineárních výnosech	127
4.5.4	Zisk při lineárních nákladech a nelineárních výnosech	129
4.5.5	Zisk při nelineárních nákladech a nelineárních výnosech	132
4.5.6	Celkový a průměrný zisk a jejich maximalizace	135
4.6	Teorie produkce a chování výrobce	136
4.6.1	Produkční funkce	136
4.6.2	Produkční funkce v podobě isokvant, optimalizace výrobní situace	140
4.6.3	Typy produktivních funkcí	145
4.6.4	Vzájemné vztahy mezi produkčními a nákladovými funkcemi	148
4.7	Teorie tržní rovnováhy	150
4.7.1	Obecný model tržní situace	150
4.7.2	Tržní situace u nákladově-výnosových (ziskových) variant	155
4.7.3	Vyhodnocení jednotlivých variant z hlediska tržní situace	158
4.7.4	Administrovaná cena - regulace monopolu	163
4.7.5	Oligopolní tržní rovnováha	164
4.7.6	Případ dvojí výnosové funkce v oligopolu	166
4.8	Teorie pružnosti funkcí	169
4.8.1	Pružnost nákladových funkcí	169
4.8.2	Pružnost produkčních funkcí	172
4.9	Ostatní mikroekonomická problematika	175
4.9.1	Optimalizace v čase	175
4.9.2	Všeobecná ekonomická rovnováha	179
4.9.3	Teorie hospodářského či sociálního optima	181

5.	Mezinárodní ekonomika	184
5.1	Zapojení národního hospodářství země do světové ekonomiky	184
5.1.1	Formy mezinárodních ekonomických vztahů	184
5.1.2	Platební bilance země	184
5.2	Zahraniční obchod	185
5.2.1	Komparativní výhody	185
5.2.2	Vliv zahraničního obchodu na dílčí trh zboží	186
5.2.3	Vliv zahraničního obchodu na agregátní nabídku a agregátní poptávku	187
5.2.4	Zahraničně-obchodní politika	188
5.3	Devizová politika	190
5.3.1	Měnový kurs	190
5.3.2	Vliv měnového kursu na ekonomiku země	191
5.3.3	Vliv hospodářské politiky státu na měnový kurs	192
5.4	Integrační tendence ve světovém hospodářství	193
5.4.1	Stupně makroekonomické integrace	193
5.4.2	Evropské hospodářské společenství	193
5.4.3	Mezinárodní finanční spolupráce	194
6.	Vývoj ekonomiky	195
Příloha I		199
Příloha II		200
Příloha III		201
Použitá literatura		202